

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

#rodinyvkrajích

INFORMAČNÍ BROŽURA PRO RODINY S DĚTMI

Obsah

Úvod	3
1. Období před a po porodu	4
1.1. Rozdíl mezi „mateřskou“ a „rodičovskou“	4
1.2. Mateřská dovolená a peněžitá pomoc v mateřství	4
1.3. Rodičovská dovolená a rodičovský příspěvek	7
1.4. Volno při narození dítěte	9
1.5. Porodné	9
1.6. Otcovská poporodní péče (leg. zkratka „otcovská“)	9
2. Období návratu do zaměstnání	11
2.1. Flexibilní formy práce	11
2.2. Zařízení služeb péče o děti	12
2.3. Ošetřovné	13
3. Další opatření na podporu rodiny	15
3.1. Další dávky sociálního systému	15
3.2. Daňové úlevy na dani z příjmu fyzických osob	17
Závěr	19
Použité zdroje	19

Informační brožura pro rodiny s dětmi vznikla v rámci projektu
Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života
na úrovni krajů, reg. č. CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233.

Tento projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost
a ze státního rozpočtu.

ISBN 978-80-7421-255-0

Úvod

Očekáváte narození miminka, nebo už jste rodičem jednoho či více dětí a nevíte, na jakou pomoc máte v této životní fázi nárok? V informační brožuře, kterou právě držíte v ruce, naleznete základní informace o opatřeních rodinné politiky, které můžete jako rodiče v rámci českého sociálního systému využít. V brožuře jsou představena opatření týkající se období před porodem a po porodu (**mateřská dovolená a peněžitá pomoc v mateřství, rodičovská dovolená a rodičovský příspěvek, volno při narození dítěte, porodné, otcovská poporodní péče**), období návratu do zaměstnání (**flexibilní formy práce, zařízení služeb péče o děti a ošetřovné**) a další existující opatření na podporu rodiny (**další dávky sociálního systému a daňové úlevy na dani z příjmu fyzických osob**).

Informační brožura pro rodiny s dětmi vznikla v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) „Koordinační opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“ (registrační číslo CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233). Informační brožura pro rodiny s dětmi navazuje na již existující příručku ***Bude nás víc aneb nejsme na to sami***¹.

¹ Příručka „*Bude nás víc aneb nejsme na to sami*“ je dostupná na webových stránkách projektu: <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni>.

1. Období před a po porodu

V této kapitole jsou představeny dvě základní dávky související s narozením potomka, a to **peněžitá pomoc v mateřství** (dále jen „PPM“) a **rodičovský příspěvek** a rozdíl mezi nimi. Dále budou vysvětleny podmínky pro uznání **volna při narození dítěte, porodního či otcovské poporodní péče**.

1.1. Rozdíl mezi „mateřskou“ a „rodičovskou“

Mezi nejdůležitější dávky, poskytující se při narození potomka, můžeme zařadit tzv. „mateřskou“ a „rodičovskou“. Tyto dávky však bývají často zaměňovány, přestože pro každou z nich existují jiné podmínky nároku, které musí žadatel splnit.

Základním rozdílem je, že pro **přiznání PPM** musí být žadatel účasten nemocenského pojištění. Naopak pro rodičovský příspěvek tato podmínka není nutná. Osoby, které nebyly účastny nemocenského pojištění (zejména nezaměstnané ženy, studentky, ženy pracující na nepojištěnou dohodu o provedení práce či o pracovní činnosti) a nevznikl jim nárok na PPM, mají nárok na rodičovský příspěvek již ode dne porodu. Naopak osoby, které mají nárok na PPM, mají nárok na rodičovský příspěvek po dočerpání PPM.

Rozdílem je tedy doba vzniku **nároku**. Zatímco na PPM vzniká nárok již 8.–6. týden před narozením dítěte, rodičovský příspěvek může rodič čerpat až ode dne narození dítěte.

Rozdíl rovněž spočívá ve **výši** jednotlivých dávek. Zatímco výše PPM může být různá, protože se odvíjí od předchozích příjmů žadatele, rodičovský příspěvek je v celkové výši vždy stejný a rodič si sám určuje výši měsíčního příspěvku.

Dalším rozdílem je **délka čerpání**. Zatímco u PPM je délka podpůrčí doby striktně stanovena, délku rodičovského příspěvku si může rodič stanovit sám, a to až do vyčerpání celkové částky, nejdéle však do 4 let věku dítěte.

V následující kapitole jsou obě dávky popsány podrobně.

1.2. Mateřská dovolená a peněžitá pomoc v mateřství (PPM)

Mateřská dovolená² je důležitou osobní překážkou v práci na straně zaměstnankyně. Zaměstnavatel je povinen omluvit její nepřítomnost v práci po dobu mateřské dovolené.

Mateřská dovolená je **poskytována v délce 28 týdnů** (37 týdnů v případě, kdy žena porodila zároveň dvě a více dětí). Lze na ni nastoupit od počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu, nejdříve pak od počátku 8. týdne před očekávaným dnem porodu. O její poskytnutí nemusí zaměstnankyně zvlášť žádat. Stačí, aby zaměstnavateli oznámila nástup na mateřskou dovolenou na předepsaném tiskopise vystaveném ošetřujícím lékařem.

V některých případech je mateřská dovolená kratší. Jedná se například o situaci při převzetí dítěte, nebo pokud zaměstnankyně vyčerpá před porodem méně než 6 týdnů z jiných důvodů, než že porod nastal dříve, než určil lékař.

² Mateřskou dovolenou upravuje § 191, 195, 197 a 198 zákoníku práce.

Mateřskou a rodičovskou dovolenou jsou rodiče oprávněni čerpat současně. V době, kdy matka čerpá mateřskou dovolenou, může otec od narození dítěte čerpat rodičovskou dovolenou a o dítě mohou pečovat společně.

PPM je poskytována během mateřské dovolené ze systému nemocenského pojištění jako náhrada příjmu po dobu podpůrcí doby. Jak již bylo zmíněno, k tomu, aby pojištěnci vznikl nárok na PPM, musí mu ke dni nástupu na PPM trvat účast na nemocenském pojištění anebo ochranná lhůta (180 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění), a dále musí získat alespoň **270 kalendářních dní účasti na pojištění v posledních 2 letech před nástupem na PPM** (osoby samostatně výdělečně činné, dále jen „OSVČ“³, musí splnit ještě další podmínku, a to účast na nemocenském pojištění alespoň po dobu 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem nástupu na PPM⁴).

Studentkám, kterým po úspěšném ukončení studia na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole nebo na konzervatoři (která je považovaná za soustavnou přípravu na budoucí povolání pro účely důchodového pojištění) **vznikne účast na nemocenském pojištění, se doba studia zahrnuje do doby účasti na pojištění.**

PRO KOHO JE PPM URČENA?

Pokud jsou splněny základní podmínky nároku na PPM (viz výše), pak PPM náleží:

- těhotné ženě, a to nejdříve od počátku 8. týdne před očekávaným dnem porodu;
- otci dítěte, který s matkou uzavřel písemnou dohodu, že bude o dítě pečovat;⁵
- otci (nebo manželovi ženy, která dítě porodila), který pečuje o dítě, jelikož matka dítěte o něj nemůže či nesmí pečovat z důvodu závažného dlouhodobého onemocnění, pro které byla uznána dočasně práce neschopnou;
- osobě (muži či ženě), která pečuje o dítě, jehož matka zemřela;
- osobě (muži či ženě), která převzala dítě do náhradní rodinné péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

Den nástupu na mateřskou dovolenou, v rámci které bude ženě vyplácena PPM (tzv. podpůrcí doba), si žena stanovuje sama. Tento den musí být v období nejdříve od počátku 8. týdne do počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu.

PPM je vyplácena po celou dobu trvání podpůrcí doby, která činí:

- 28 týdnů – v případě, kdy se ženě narodilo jedno dítě;
- 37 týdnů – v případě, kdy žena porodila víceročata (tzn. dvě nebo více dětí zároveň);

³ Pro OSVČ není nemocenské pojištění povinné, platit ho ale mohou dobrovolně. Při splnění dalších podmínek pak mají nárok na nemocenské dávky včetně PPM, vyjma vyrovnávacího příspěvku v mateřství a ošetřovného.

⁴ U žen, jejichž pojištěné zaměstnání skončilo v době těhotenství, činí ochranná lhůta pro vznik nároku na PPM tolik kalendářních dnů, kolik činilo toto jejich poslední zaměstnání, maximálně však 180 kalendářních dnů.

⁵ Dohodu lze uzavřít s účinkem na dobu nejdříve od počátku 7. týdne po porodu dítěte a na dobu nejméně 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích a nelze ji uzavřít zpětně.

- 22 týdnů – v případě převzetí dítěte do péče (na základě rozhodnutí příslušného orgánu, z důvodu úmrtí matky, z důvodu dlouhodobého závažného onemocnění matky nebo na základě písemné dohody s matkou);
- 31 týdnů – v případě převzetí dvou a více dětí do péče (na základě rozhodnutí příslušného orgánu, z důvodu úmrtí matky, z důvodu dlouhodobého závažného onemocnění matky nebo na základě písemné dohody s matkou).

Nárok na PPM lze uplatnit nejdéle do 1 roku věku dítěte, jde-li o dávku vyplácenou ženě, která dítě porodila; pojištěnci, který pečuje o dítě, jehož matka zemřela a pojištěnci, který pečuje o dítě na základě písemné dohody s matkou a je jeho otcem nebo manželem ženy.⁶

Při splnění podmínek se PPM vyplácí ode dne, od kterého si pojištěnka požádala, a v případě převzetí dítěte do péče nahrazující péči rodičů ode dne tohoto převzetí. **Vrátí-li se zaměstnankyně do práce po skončení mateřské dovolené, je zaměstnavatel povinen zařadit ji na její původní práci a pracoviště.** Není-li to možné proto, že tato práce odpadla nebo pracoviště bylo zrušeno, musí ji zaměstnavatel zařadit podle pracovní smlouvy.

Jak již bylo uvedeno, zákon o nemocenském pojištění umožňuje u PPM střídání matky dítěte s jeho otcem, či manželem ženy, která dítě porodila, a to na základě písemně uzavřené dohody. Střídání je možné nejdříve od počátku 7. týdne po porodu dítěte a na dobu nejméně 7 dní po sobě jdoucích, a to i v případě, že matka dítěte nárok na PPM nemá. Četnost střídání není omezena. Nárok na PPM je u každého posuzován samostatně. PPM se muži poskytuje po stanovenou podpůrní dobu, přičemž do této doby se započítává doba, kdy případně pobírala PPM matka, kromě prvních 6 týdnů po porodu, kdy PPM náleží výhradně matce. **Po skončení mateřské dovolené (spojené zpravidla s pobíráním PPM) vzniká nárok na rodičovskou dovolenou, která může být spojena s pobíráním rodičovského příspěvku (viz kapitola 2.3.).**

V JAKÉ VÝŠI?

Výše PPM se vypočítává z předchozího výdělku a její výše činí 70 % redukováného denního vyměřovacího základu.

Kalkulačka pro výpočet výše peněžité pomoci v mateřství je dostupná zde:

<https://www.mpsv.cz/kalkulacka-pro-vypocet-davek-v-roce-2022>.

JAK O PPM ŽÁDAT??

Formulář žádosti o PPM vystaví ošetřující lékař, zpravidla gynekolog, a v něm potvrdí očekávaný termín porodu. V žádosti pojištěnka uvede, zda si přeje peníze zasílat složenkou, nebo na účet. Následně formulář odevzdává zaměstnavateli (případně poslednímu zaměstnavate-

⁶ Jde-li o dávku náležející z důvodu péče o dítě na základě rozhodnutí příslušného orgánu nebo z důvodu úmrtí matky, pak lze nárok na PPM uplatnit do 7 let věku dítěte.

⁷ Podrobné informace o PPM, včetně postupu žádosti a výplaty PPM naleznete zde: <https://www.cssz.cz/web/cz/penezita-pomoc-v-materstvi>.

li), který k žádosti připojí podklady potřebné pro stanovení nároku na dávku a jejich výplatu a neprodleně je předá příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

OSVČ odevzdávají žádost potvrzenou lékařem přímo správě sociálního zabezpečení, u které jsou evidované. V žádosti musí vyplnit, kdy naposledy před nástupem na PPM vykonávala výdělečnou činnost.

Postup bude jiný, pokud bude o dítě – na základě písemné dohody s matkou – pečovat otec. Otec musí nejprve s matkou dítěte **uzavřít písemnou dohodu** o tom, že převezme péči o dítě. Podpis matky musí být úředně ověřen, což lze uskutečnit tak, že bude dohoda podepsána matkou dítěte až na okresní správě sociálního zabezpečení, nebo musí být podpis matky ověřen u úředního orgánu (např. na matrice, u notáře, na pobočkách Czech POINT). K dohodě otec připojí tiskopis „*Žádost o peněžitou pomoc v mateřství při převzetí dítěte do péče*“⁸ a další postup je stejný jako u matky dítěte.

Pokud žádost o PPM bude podávat osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, k žádosti musí doložit doklad prokazující důvod převzetí dítěte, tedy pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu. V případě, že o dítě bude pečovat pojištěnec, který je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, protože matka dítěte, která není účastna nemocenského pojištění, nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, musí k žádosti doložit tiskopis „*Potvrzení o zdravotním stavu matky dítěte a nároku pojištěnce na peněžitou pomoc v mateřství*“.⁹ V případě, že matka dítěte zemřela, pak musí k žádosti doložit její úmrtní list.

1.3. Rodičovská dovolená a rodičovský příspěvek

Rodičovská dovolená je důležitou osobní překážkou v práci na straně zaměstnance definovanou v zákoníku práce.¹⁰ Zaměstnavatel je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnankyně či zaměstnance v práci po dobu rodičovské dovolené. Rodičovskou dovolenou může zaměstnanec čerpat od narození dítěte a zaměstnankyně po skončení mateřské dovolené, nejdéle však do dosažení 3 let věku dítěte.

Rodičovská dovolená nemusí být čerpána vcelku, ale také pouze v rozsahu, ve kterém o ni zaměstnankyně či zaměstnanec zaměstnavatele požádá (např. 3 dny, 1 týden, 2 měsíce, 1 rok, do 2 let věku dítěte apod.). Zaměstnanec může o rodičovskou dovolenou požádat například na dobu, po kterou bude čerpat dávku otcovské poporodní péče. Pokud rodič nastoupí do zaměstnání před dovršením 3 let věku dítěte a poté se rozhodne opět čerpat rodičovskou dovolenou, je zaměstnavatel povinen této žádosti opět vyhovět, a to nejdéle do dosažení 3 let věku dítěte.

Mateřskou a rodičovskou dovolenou mohou čerpat oba rodiče současně. Za této situace ale může pobírat dávky spojené s péčí o dítě jen jeden z nich.

⁸ Tiskopis je k dispozici zde: <https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-zppmpd>.

⁹ Tiskopis je k dispozici zde: <https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-pzsmdd>.

¹⁰ Dle § 191, 196–198 zákoníku práce.

Rodičovský příspěvek je dávka státní sociální podpory. Lze jej čerpat po skončení výplaty PPM v rozsahu, o jaký rodič požádá, **nejdéle však do 4 let věku dítěte**. V případě, že rodiči nevznikl nárok na PPM, může být rodičovský příspěvek čerpán ode dne narození dítěte.

PRO KOHO JE PŘÍSPĚVEK URČEN A V JAKÉ VÝŠI?

Nárok na rodičovský příspěvek má:

- rodič (matka či otec), který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky **300 000 Kč** (v případě narození víceračat, tj. více dětí zároveň, **450 000 Kč**), nejdéle do 4 let věku dítěte.

Podmínka nároku na rodičovský příspěvek je splněna také, jestliže dítě mladší 2 let navštěvuje mateřskou školu nebo jiné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu **max. 92 hodin v kalendářním měsíci**. Dítě může navštěvovat léčebně rehabilitační zařízení, dětskou skupinu, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro zdravotně postižené předškolní děti v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně (v případě zdravotně postiženého dítěte jde o max. 6 hodin). Dítě, jehož osamělý rodič nebo oba rodiče jsou závislí na pomoci jiné osoby ve stupni III nebo IV, může navštěvovat dětskou skupinu, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně. **U dítěte, které dovršilo 2 roky věku, není docházka do zařízení omezena.**

Rodič si volí měsíční výši rodičovského příspěvku sám, ale jeho maximální výše není pro všechny stejná. Výše měsíčního příspěvku nesmí překročit 10 000 Kč, v případě dvou a více současně narozených dětí 15 000 Kč. **Výše rodičovského příspěvku může být vyšší**, jestliže lze aspoň jednomu z rodičů v rodině stanovit k datu narození nejmladšího dítěte 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu v částce převyšující 10 000 Kč, s tím, že zvolená výše rodičovského příspěvku nesmí přesáhnout 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu měsíčně. To odpovídá zhruba měsíční výši přiznané PPM. Při stanovení výše rodičovského příspěvku se vychází z toho denního vyměřovacího základu rodiče, který je k žádosti o rodičovský příspěvek rodičem doložen. Jsou-li doloženy denní vyměřovací základy obou rodičů, vychází se z toho, který je vyšší. Volbu výše rodičovského příspěvku je možno měnit jedenkrát za 3 měsíce.

JAK O NĚJ ŽÁDAT?

Žádosti o dávky státní sociální podpory¹¹ se podávají na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR dle místa skutečného pobytu osoby, která má na dávku nárok, tj. oprávněné osoby.

¹¹ Žádosti o dávky se podávají na tiskopisech předepsaných MPSV, které jsou dostupné zde: <https://www.mpsv.cz/formulare#statni-socialni-podpora>.

1.4. Volno při narození dítěte

Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci pracovní **volno** s náhradou mzdy nebo platu **k převozu** manželky nebo družky **do zdravotnického zařízení** (tedy do porodnice) a zpět a dále také pracovní volno bez náhrady mzdy nebo platu **k účasti při porodu** manželky nebo družky.¹²

1.5. Porodné

S porodem je spojeno tzv. porodné, které je určeno nízkopříjmovým rodinám¹³ jako příspěvek na úhradu nákladů souvisejících s narozením prvního nebo druhého živého dítěte.

Porodné náleží:

- **ženě, která porodila své první nebo druhé živé dítě;**¹⁴
- osobě, která převzala dítě mladší 1 roku do trvalé náhradní rodinné péče;
- otci prvního nebo druhého narozeného dítěte, jestliže matka, která splnila podmínky nároku na dávku, zemřela a porodné jí nebo jiné osobě nebylo vyplaceno.

V JAKÉ VÝŠI?

Porodné je stanoveno pevnou částkou a činí **13 000 Kč na první dítě a 10 000 Kč na druhé dítě**. V případě narození **prvorozených vícerčat** je částka stanovena na 23 000 Kč.

JAK O NĚJ ŽÁDAT?

Žádost o porodné se podává na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR podle místa skutečného bydliště až po porodu dítěte. Příslušný formulář je k dispozici na každém kontaktním místě Úřadu práce a rovněž na webových stránkách MPSV.¹⁵

1.6. Otcovská poporodní péče (leg. zkratka „otcovská“)

Dávka otcovské poporodní péče (tzv. otcovská) je dávkou vyplácenou z nemocenského pojištění, jejímž cílem je podpořit péči o dítě i o matku krátce po porodu ze strany otců a posílit tak vazby mezi dítětem a oběma rodiči v raných týdnech po porodu.

Od 1. ledna 2022 činí nově podpůrčí doba **14 kalendářních dnů**¹⁶ a začíná nástupem na otcovskou. Nástup na otcovskou nastává dnem, který si pojištěnec určí v období 6 týdnů

¹² Viz bod 6. Přílohy k nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci.

¹³ Pro uznání porodného musí být rozhodný (čistý) příjem rodiny v kalendářním čtvrtletí před narozením nebo převzetím dítěte nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Do rozhodného příjmu se nezapočítává přídatek na (starší) dítě.

¹⁴ Jestliže žena, která dítě porodila, zemřela, splnila podmínky nároku na porodné a dávka jí nebo jiné osobě nebyla vyplacena, má na porodné nárok otec dítěte.

¹⁵ Formulář je dostupný zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-porodne>.

¹⁶ Otcovská se nevyplácí za dny pracovního klidu, pokud pojištěnec nevznikl nárok na výplatu otcovské alespoň za 1 kalendářní den, který měl být pro něho pracovním dnem. Otcovskou nelze čerpat přerušovaně, přičemž její výplata se nepřerušuje ani v případě úmrtí dítěte v průběhu podpůrčí doby.

ode dne narození dítěte nebo ode dne převzetí dítěte do péče. Pokud došlo ze zdravotních důvodů k hospitalizaci matky či dítěte, šestitýdenní období, během kterého může otec dávku čerpat, se prodlužuje o kalendářní dny hospitalizace. Zaměstnanec může v době, kdy bude pobírat dávku otcovské poporodní péče, čerpat rodičovskou dovolenou (viz kapitola 2.3.). Základní podmínkou nároku na otcovskou je trvání účasti na nemocenském pojištění (z ochranné lhůty nenáleží) v době nástupu na otcovskou. U OSVČ je podmínkou nároku na dávku účast na pojištění alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházejících dni nástupu na otcovskou.

PRO KOHO JE OTCOVSKÁ URČENA?

Otcovská náleží:

- otci, který pečuje o vlastní dítě (či více dětí narozených současně);
- osobě (muži či ženě), která pečuje o dítě, které převzal do náhradní rodinné péče (či více dětí převzatých současně) na základě rozhodnutí příslušného orgánu, pokud dítě ke dni převzetí do této péče nedosáhlo 7 let věku.

Na otcovskou **nemají nárok**:

- osoby vykonávající pojištěnou činnost ve vazbě;
- odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce;
- osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce.

V JAKÉ VÝŠI?

Výše otcovské činí 70% redukovaného denního vyměřovacího základu¹⁷ za kalendářní den.

Kalkulačka pro výpočet výše dávky otcovské poporodní péče je dostupná zde: <https://www.mpsv.cz/kalkulacka-pro-vypocet-davek-v-roce-2022>.

JAK O DÁVKU ŽÁDAT?

Nárok uplatňuje pojištěnec tiskopisem „*Žádost o dávku otcovské poporodní péče (otcovskou)*“¹⁸. V případě, kdy pojištěnec převzal dítě do náhradní rodinné péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, je nutné k žádosti doložit doklad prokazující převzetí dítěte do péče (blíže „*Poučení*“ na druhé straně tiskopisu). Pokud se dítě narodilo v zahraničí, je nutné k žádosti předložit doklad prokazující otcovství (např. rodný list dítěte).

V zaměstnání je nutné požádat zaměstnavatele o rodičovskou dovolenou za účelem omluvní nepřítomnosti v práci po dobu pobírání otcovské. Žádost o otcovskou předává pojištěnec na předepsaném tiskopisu svému zaměstnavateli. OSVČ a zahraniční zaměstnanec ji předává přímo příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

¹⁷ Postup při výpočtu denního vyměřovacího základu je popsán zde: <https://www.mpsv.cz/nemocenske-pojisteni>.

¹⁸ Tento tiskopis je možno stáhnout z webových stránek České správy sociálního zabezpečení zde: <https://portal.cssz.cz/web/portal/-/tiskopisy/zdopp> nebo jej obdrží pojištěnec na kterémkoliv Okresní správě sociálního zabezpečení.

2. Období návratu do zaměstnání

Vrátí-li se matka po skončení mateřské dovolené nebo otec po skončení rodičovské dovolené v rozsahu doby, po kterou je zaměstnankyně oprávněna čerpat mateřskou dovolenou, do práce, je zaměstnavatel povinen zařadit je na jejich původní práci a pracoviště. Pokud bylo původní pracovní místo či pracoviště zrušeno, zařadí zaměstnavatel rodiče dle pracovní smlouvy.¹⁹

Vrátí-li se rodič do práce po rodičovské dovolené, nemá zaměstnavatel povinnost zařadit jej na původní práci a pracoviště. Má jen obecnou povinnost přidělovat mu práci podle pracovní smlouvy.²⁰

Návrat do zaměstnání bývá často velmi náročnou životní etapou. Pro ulehčení návratu do zaměstnání mohou rodiče využít flexibilní formy práce, umístit dítě do zařízení služeb péče o děti či čerpat ošetřovné v případě nemoci dítěte.

2.1. Flexibilní formy práce

Flexibilní formy práce umožňují harmonizovat pracovní, soukromý a rodinný život, a tím zlepšují zapojení pečujících osob, včetně rodičů s malými dětmi, na trh práce.

Mezi nejčastěji využívané flexibilní formy práce patří:

- **Kratší pracovní doba (tzv. částečný pracovní úvazek)** – pracovní podmínky jsou stejné jako u tzv. plného úvazku, jde pouze o sjednanou kratší pracovní dobu²¹ pod rozsah stanovené týdenní pracovní doby.²² Požádá-li zaměstnanec pečující o dítě mladší než 15 let nebo těhotná zaměstnankyně o kratší pracovní dobu nebo o jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby, je zaměstnavatel povinen vyhovět jejich žádosti, nebrání-li tomu vážné provozní důvody.²³
- **Pružná pracovní doba** – existuje základní pracovní doba (například 9–15 hodin), kdy musí být zaměstnanci na pracovišti, a vedle ní existuje volitelná pracovní doba (například 7–9 hodin a 15–18 hodin), ve které si sami zaměstnanci volí začátek a konec směny tak, aby ve vyrovnávacím období určeném zaměstnavatelem odpracovali v průměru svou stanovenou týdenní pracovní dobu.
- **Jiná úprava pracovní doby** – např. posunutí začátku nebo konce pracovní doby či rozvržení pracovní doby na menší počet dní, než je stanovený počet pracovních dní v týdnu (tzv. stlačený pracovní týden).
- **Práce z domova** (tzv. home office či homeworking) – práce z domova je možná jen na základě dohody mezi zaměstnancem/zaměstnankyní a zaměstnavatelem, je tedy možné, aby zaměstnanec pracoval z domova všechny pracovní dny v měsíci nebo jen některé.

¹⁹ Dle § 47 zákoníku práce.

²⁰ Dle § 38 zákoníku práce.

²¹ Dle § 80 zákoníku práce.

²² Dle § 79 zákoníku práce.

²³ Dle § 79–80, § 241 odst. 2 zákoníku práce.

- **Sdílené pracovní místo** – umožňuje střídání dvou či více zaměstnanců na jednom pracovním místě. Zaměstnavatel se v takovém případě může se dvěma nebo více zaměstnanci s kratší pracovní dobou a se stejným druhem práce dohodnout, že si budou na sdíleném pracovním místě sami rozvrhovat pracovní dobu po vzájemné dohodě tak, aby každý z nich naplnil průměrnou týdenní pracovní dobu.

Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI)

Úřad práce realizuje do června 2023 projekt FLEXI, který si klade za cíl podpořit vyšší soulad mezi rodinným a pracovním životem a usnadnit vstup na trh práce. Mezi cílovou skupinu projektu patří právě osoby vracějící se na trh práce po mateřské/rodičovské dovolené.

Mezi nabízené formy podpory v rámci projektu patří individuální poradenství směřem k uplatnění na trhu práce, rekvalifikační kurz či příspěvek na cestovní náklady související s účastí na aktivitách projektu nebo na hlídání dětí po dobu účasti na aktivitách projektu. Zapojení zaměstnavatelé by dále měli pro cílové skupiny projektu vytvořit vhodné pracovní podmínky nabídnutím sdílených pracovních míst a společensky účelných pracovních míst.²⁴

Příslušné informace je možné získat na nejbližším kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR případně na adrese flexi@uradprace.cz.

2.2. Zařízení služeb péče o děti a vzdělávací zařízení

Při návratu do zaměstnání může rodič dále využít následující služby péče o dítě přispívající k lepšímu sladění práce a rodiny:²⁵

Dětské skupiny²⁶ jsou určeny pro děti od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky. Díky nižšímu počtu dětí na jednu pečující osobu²⁷ je zajištěn individuální přístup k dětem a potřebám každého z nich. Tato služba péče o děti je poskytována na základě smlouvy, ve které si rodič s poskytovatelem ujednájí konkrétní podmínky, včetně např. úhrady nákladů za službu. Dětské skupiny musí rovněž splňovat řadu dalších povinností týkajících se kvality služby. Poskyvatelé mohou využít státní příspěvek na provoz, tím se dětská skupina stává pro rodiče finančně dostupnější. Pro rodiče mladších dětí (**do 31. srpna po třetích narozeninách**) je při využití státního příspěvku stanoveno, že úhrada nákladů rodičem za službu nesmí přesáhnout 4 000 Kč měsíčně. Jednou z podmínek státního financování je doložení vazby na trh práce rodičem, který službu využívá. Při úhradě poplatku může rodič uplatnit slevu na dani.

²⁴ Více informací zde: <https://www.uradprace.cz/podpora-flexibilnich-forem-zamestnavani-flexi->

²⁵ Vedle jmenovaných existují dále tzv. živnosti péče o děti a chůvy pro děti, které fungují v režimu vázané nebo volné živnosti péče o děti. Jedná se o soukromé školky a obdobná zařízení včetně služeb chůvy pro děti.

²⁶ Zřizovány podle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ Pro děti od 6 do 12 měsíců je celková kapacita stanovena na maximálně 4 děti ve skupině. Pro starší děti je obvyklá kapacita 12 dětí na jednu skupinu s minimálně dvěma pečujícími osobami. Pro skupiny se 13 a více dětmi je počet pečujících osob stanoven na minimálně 3 osoby.

Bližší informace o dětských skupinách je možné najít na webových stránkách (www.dsmpsv.cz), kde je k dispozici rovněž interaktivní mapa dětských skupin.²⁸

Mateřské školy²⁹ jsou určeny zpravidla dětem ve věku od 3 do 6 let. Může je navštěvovat i dítě dvouleté s tím rozdílem, že nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Povinné předškolní vzdělávání se týká dětí od 5 let.

Stejně jako u dětských skupin musí rodiče platit úhradu za poskytování služby. Výši úhrady si stanovuje každá mateřská škola sama. Rodič může opět při úhradě uplatnit slevu na dani.

2.3. Ošetřovné

Ošetřovné³⁰ je dávkou vyplácenou z nemocenského pojištění, na kterou má při splnění podmínek ze zákona³¹ nárok zaměstnanec, který nemůže pracovat, protože ošetřuje nemocného člena domácnosti: děti předškolního věku navštěvující zařízení péče o děti či vzdělávací zařízení (např. mateřské školy, dětské skupiny), ale i děti mladšího školního věku, které nemohou během nemoci zůstat samy doma. Jejich rodiče tak mohou využívat právě ošetřovné, aby o ně mohli pečovat.

PRO KOHO JE URČENO?

Na ošetřovné má nárok:

- zaměstnanec, který nemůže pracovat z důvodu ošetřování nemocného člena domácnosti;
- zaměstnanec, který pečuje o zdravé dítě mladší 10 let z důvodů uzavření školského nebo dětského zařízení (epidemie nebo jiná nepředvídaná událost);
- zaměstnanec, jehož dítěti byla nařízena karanténa;
- zaměstnanec, který nemůže pracovat z důvodu, že fyzická osoba, která jinak o dítě mladší 10 let pečuje, onemocněla, utrpěla úraz, porodila nebo jí byla nařízena karanténa.

Podmínkou nároku na ošetřovné je, že ošetřovaná osoba žije se zaměstnancem v domácnosti.³² Od 1. ledna 2022 tato podmínka neplatí v případě ošetřování nebo péče o příbuzného v přímé linii podle občanského zákoníku (např. otec, matka, syn, babička, vnuk), a dále u sourozenců, manžela, manželky, registrovaného partnera (partnerky) či rodiče manžela (manželky).

²⁸ Mapa je dostupná zde: <http://www.dsmpsv.cz/cs/najdete-si-svou-ds>.

²⁹ Zřizovány podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon).

³⁰ Více informací o ošetřovném naleznete zde: <https://www.cssz.cz/web/cz/osetrovne>.

³¹ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

³² Pro účely zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se domácností rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Nárok na ošetřovné nemá mimo jiné:

- zaměstnanec, který ošetřuje či pečuje o dítě a jiná fyzická osoba má v tu dobu nárok na výplatu peněžitého příspěvku v mateřství („PPM“) nebo rodičovského příspěvku;
Toto omezení ale neplatí v případech, kdy tato jiná osoba onemocněla, utrpěla úraz, nastaly u ní situace zákonem stanovené, porodila nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat.³³
- zaměstnanec, který se účastní pojištění z důvodu výkonu zaměstnání malého rozsahu;
- zaměstnanec zaměstnaný na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce;
- OSVČ.

V JAKÉ VÝŠI?

Výše ošetřovného od prvního kalendářního dne činí 60% redukováného denního vyměřovacího základu za kalendářní den.

Kalkulačka pro výpočet ošetřovného dostupná zde:

<https://www.mpsv.cz/kalkulacka-pro-vypocet-davek-v-roce-2022>.

JAK O NĚJ ŽÁDAT?

Nárok na ošetřovné se uplatňuje tiskopisem „Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)“ a tiskopisem „Rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování (péče)“. Uvedené tiskopisy vystavuje ošetřující lékař osoby, která onemocněla, v případě nařízení karantény i orgán ochrany veřejného zdraví (dále jen ošetřující lékař).

Nárok na ošetřovné při péči o dítě do 10 let z důvodu uzavření dětského výchovného zařízení uplatňuje zaměstnanec tiskopisem „Žádost o ošetřovné při péči o dítě do 10 let z důvodu uzavření výchovného zařízení (školy)“, který mu vydá ve 2 vyhotoveních výchovné zařízení (nejčastěji škola), které dítě navštěvuje.

Došlo-li k vystřídání ošetřujících osob, uplatňuje zaměstnanec, který ošetřoval člena domácnosti (převzal péči) jako druhý v pořadí, nárok na ošetřovné tiskopisem „Žádost o ošetřovné osoby, která převzala ošetřování (péči)“. K tomuto tiskopisu přiloží „Rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování (péče)“ nebo fotokopii kteréhokoli dílu tiskopisu a „Potvrzení o trvání potřeby ošetřování (péče)“, který mu vystaví ošetřující lékař. Tiskopis musí být podepsán i pojištěncem, od kterého přebírá ošetřování (péči).

Tiskopisy zaměstnanec vždy neprodleně předává svému zaměstnavateli.

³³ V tomto případě ošetřování (péče) náleží ošetřovné jen jedné z oprávněných osob nebo postupně dvěma oprávněným, jestliže se v témže případě ošetřování (péče) vystřídají. Vystřídání je možné jen jednou.

Zaměstnavatel je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci³⁴ po dobu ošetřování dítěte nebo jiné fyzické osoby³⁵ a po dobu péče o dítě mladší než 10 let.³⁶ Tiskopis slouží zároveň k prokázání překážky v práci. **Zaměstnavatel je povinen omluvit zaměstnance po celou dobu potřeby ošetřování (například 2 měsíce), ne pouze po dobu pobírání ošetřovného.** Pro případy **dlouhodobé péče o člena rodiny**,³⁷ u kterého ošetřující lékař zdravotnického zařízení poskytujícího lůžkovou péči (zpravidla nemocnice) rozhodl, že jeho zdravotní stav bude nezbytně vyžadovat po propuštění z hospitalizace domácí celodenní péči, je určeno tzv. **dlouhodobé ošetřovné**. To může být při splnění podmínek vypláceno v případě, kdy hospitalizace ošetřované osoby trvala minimálně 4 po sobě jdoucí kalendářní dny a doba nezbytného domácího ošetřování je stanovena na nejméně 30 dnů od propuštění z nemocnice. Dávka dlouhodobého ošetřovného je vyplácena ve výši 60% redukovaného denního vyměřovacího základu za kalendářní den.³⁸

Zaměstnavatel je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu dlouhodobé péče, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody.³⁹ Dlouhodobá péče může trvat nejdéle 90 kalendářních dnů.

3. Další opatření na podporu rodiny

V rámci této kapitoly jsou představeny další opatření na podporu rodiny. Jedná se o přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, pohřebné, příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádnou okamžitou pomoc, příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku.

3.1. Další dávky sociálního systému

V českém sociálním systému mohou rodiče žádat i o další dávky. Jelikož se však nejedná o podporu určenou pouze rodinám, nabídneme v rámci této brožury jejich stručný popis (včetně webových odkazů):

- **náhradní výživné** – jedná se o dávku, která má na přechodnou dobu podpořit nezaopátrné dítě, kdy jeden z rodičů neplní svou výživovací povinnost v rámci platby výživného. Náhradní výživné je vypláceno ve výši stanovené měsíční výživovací povinnosti, nejvýše však ve výši 3 000 Kč měsíčně a nejdéle po dobu 24 výplat.⁴⁰

³⁴ Dle § 191 zákoníku práce.

³⁵ V případech dle § 39, zákona o nemocenském pojištění.

³⁶ Dle § 39, zákona o nemocenském pojištění.

³⁷ U osob bez přímého příbuzenského vztahu je zákonem stanovena podmínka společného místa trvalého pobytu s osobou, které je poskytována celodenní péče.

³⁸ Více informací zde: <https://www.cssz.cz/web/cz/dlouhodoboe-oseitrovne>.

³⁹ Dle § 191a zákoníku práce.

⁴⁰ Více informací zde: <https://www.uradprace.cz/web/cz/nahradni-vyživne> či zde: <https://www.mpsv.cz/nahradnivyživne>.

V rámci systému státní sociální podpory se jedná o:

- **přídavek na dítě** – výše přídavku na dítě je poskytována podle věku dítěte a druhu výměry (základní a zvýšené) podle druhu příjmu. Příslušný formulář je k dispozici na webových stránkách MPSV.⁴¹

Tabulka č. 1: Měsíční výše přídavku na dítě (za rok 2022)

Věk dítěte	Měsíční výše přídavku na dítě	
	Základní částka (výměra)	Zvýšená částka (výměra)
do 6 let	630 Kč	1 130 Kč
6 až 15 let	770 Kč	1 270 Kč
15 až 26 let	880 Kč	1 380 Kč

Zdroj: MPSV 2022

- **příspěvek na bydlení** – přispívá na krytí nákladů na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy;⁴²
- **pohřebné** – příspěvek ve výši 5 000 Kč na náklady spojené s vypravením pohřbu nezaopatřenému dítěti nebo rodiči nezaopatřeného dítěte.⁴³

V rámci systému hmotné nouze⁴⁴ se jedná o:

- **příspěvek na živobytí** – základní dávka pomoci v hmotné nouzi, která pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu a nemůže si tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů;⁴⁵
- **doplatek na bydlení** – druhá dávka pomoci v hmotné nouzi řešící nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny (včetně příspěvku na bydlení);⁴⁶
- **mimořádná okamžitá pomoc** – dávka poskytovaná osobám, které se ocitnou v zákonem stanovených situacích, které je nutno bezodkladně řešit.⁴⁷

V rámci dávek pro osoby se zdravotním postižením se jedná o:

- **příspěvek na péči** – poskytován osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby na úhradu pomoci ze strany osoby blízké, asistenta sociální péče, registrovaného

⁴¹ Elektronický formulář je dostupný zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-pridavek-na-dite>.

⁴² Více informací zde: <https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-bydleni> a zde <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>.

⁴³ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/-/pohrebne> a zde <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>.

⁴⁴ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>.

⁴⁵ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zivobyti>.

⁴⁶ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/-/doplatek-na-bydleni>.

⁴⁷ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/-/mimoradna-okamzita-pomoc>.

poskytovatele sociálních služeb, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětského domova nebo speciálního lůžkového zdravotnického zařízení hospicového typu;⁴⁸

- **příspěvek na mobilitu** – určen pro osoby, které mají nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P, které se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravují nebo jsou dopravovány a nejsou jim poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče;⁴⁹
- **příspěvek na zvláštní pomůcku** – určen zejména pro osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, s těžkým sluchovým či zrakovým postižením anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jejich zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku.⁵⁰

3.2. Daňové úlevy na dani z příjmu fyzických osob

Stát se snaží podporovat rodiny rovněž formou daňových úlev. Jedná se o následující úlevy:

- **Sleva na dani na manžela/manželku (či registrovaného partnera/partnerku)**⁵¹ žijící/ho s poplatníkem v jedné společně hospodařící domácnosti, který/á nemá vlastní příjmy vyšší než 68 000 Kč za zdaňovací období (tj. kalendářní rok), a to ve výši 24 840 Kč ročně. V případě, kdy je manžel/manželka (či **registrovaný partner/partnerka**) držitelkou/držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek. Tedy na 49 680 Kč. Podmínkou je uzavření manželství (či registrovaného partnerství), slevu nelze uplatnit na druhu či družku.⁵² Podmínkou pro uplatnění této slevy na dani není přítomnost nezletilého (či nezaopatřeného) dítěte v rodině.
- **Daňové zvýhodnění na vyživované dítě**, které může uplatnit poplatník žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti, a to ve výši 15 204 Kč ročně na jedno dítě, 22 320 Kč na druhé dítě a 27 840 Kč na třetí a každé další dítě.
- **Sleva na dani pro rodiče za umístění dítěte (tzv. školkovné)** je určena pracujícím rodičům (poplatníkům), kteří mohou za každé vyživované dítě, které s nimi žije ve společně hospodařící domácnosti, uplatnit slevu maximálně do výše minimální mzdy. Sleva lze uplatnit jak při úhradě mateřské školy, tak při úhradě dětské skupiny.

⁴⁸ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/zdravotni-postizeni#pp>.

⁴⁹ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-mobilitu>.

⁵⁰ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zvlastni-pomucku>.

⁵¹ Pojem „manžel (manželka)“ podle § 21 e odst. 3 zákona o daních z příjmů zahrnuje pro účely daní z příjmů také registrované partnery/partnerky podle zákona upravujícího registrované partnerství.

⁵² Do vlastního příjmu manželky/manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče s výjimkou odměny pěstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby apod. (více viz ustanovení paragrafu 35ba, odst. 1, písm. b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Závěr

Tato informační brožura pro rodiny s dětmi byla zpracována s cílem poskytnout rodičům aktuální informace o opatřeních rodinné politiky, která jsou určena rodinám. V rámci jednotlivých kapitol jsou popsána základní opatření rodinné a sociální politiky v ČR, která mohou pomoci usnadnit životní etapu rodičovství. Jak napovídá samotný název, tato informační brožura by měla sloužit jako přehled základních informací pro rodiny s dětmi, a to nejen v době narození dítěte, ale také při návratu rodičů do zaměstnání a po dobu sladování rodinného a pracovního života.

V informační brožuře byly představeny základní nástroje jako je mateřská a rodičovská dovolená a rozdíly mezi nimi, volno při narození dítěte, porodné, otcovská poporodní péče, nástroje při návratu do zaměstnání či další opatření na podporu rodiny. Tato publikace navazuje na již vzniklou příručku „*Bude nás víc – aneb nejsme na to sami*“⁵³, kde jsou popsány další souvislosti s narozením potomka týkající se například období porodu, důchodového pojištění, dostupného bydlení pro rodiny s dětmi či rodičovství a partnerství jako takového.

Veškeré informace jsou rovněž k dispozici na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (<https://www.mpsv.cz/>), případně na webových stránkách České správy sociálního zabezpečení (<https://www.cssz.cz/>) a webových stránkách Úřadu práce ČR (<https://www.uradprace.cz/>).

⁵³ Dostupné zde: <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni>.

Použité zdroje

- 1) ČSSZ. [online]. [cit. 2021-11-15] Dostupné z www.cssz.cz, <https://eportal.cssz.cz/>.
- 2) ČSSZ. *Dlouhodobé ošetřovné* [online]. 2021 [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/dlouhodoboe-osetrovne>.
- 3) ČSSZ. *Náhradní doba pojištění* [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/nahradni-doba-pojisteni>.
- 4) ČSSZ. *Ošetřovné* [online]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/osetrovne>.
- 5) ČSSZ. *Otcovská* [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/otcovska>
- 6) ČSSZ. *Peněžitá pomoc v mateřství* [online]. [cit. 2021-07-10]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/penezita-pomoc-v-materstvi>.
- 7) MPSV. *Dětské skupiny* [online]. [cit. 2021-12-19]. Dostupné z: <http://www.dsmpsv.cz/cs/>.
- 8) MPSV. *Doplatek na bydlení* [online]. [cit. 2021-12-19]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/doplatek-na-bydleni>.
- 9) MPSV. *Elektronické formuláře pro dávky státní sociální podpory a pěstounské péče* [online]. [cit. 2021-07-11]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/formulare#statni-socialni-podpora>.
- 10) MPSV. *Kalkulačka pro výpočet dávek v roce 2022*. [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/kalkulacka-pro-vypocet-davek-v-roce-2022>.
- 11) MPSV. *Mimořádná okamžitá pomoc* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/mimoradna-okamzita-pomoc>.
- 12) MPSV. *Nemocenské pojištění* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nemocenske-pojisteni>.
- 13) MPSV. *Náhradní výživné* [online]. [cit. 2021-12-16]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nahradnivyzivne>.
- 14) MPSV. *Pohřebné* [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/pohrebne>.
- 15) MPSV. *Porodné* [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/porodne>.
- 16) MPSV. *Přídavek na dítě* [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/pridavek-na-dite>.
- 17) MPSV. *Příspěvek na bydlení* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-bydleni>.
- 18) MPSV. *Příspěvek na mobilitu* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-mobilitu>.
- 19) MPSV. *Příspěvek na péči* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>.
- 20) MPSV. *Příspěvek na zvláštní pomůcku* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zvlastni-pomucku>.
- 21) MPSV. *Příspěvek na živobytí* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zivobyti>.
- 22) MPSV. *Přístupnější péče o nemocné i delší otcovská*. Tisková zpráva 18. 8. 2021 [online]. [cit. 2021-12-16]. Dostupné z: [text \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz/text).

- 23) MPSV. *Státní sociální podpora* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>.
- 24) MPSV. *Systém pomoci v hmotné nouzi* [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>.
- 25) MZd. [online]. [cit. 2021-11-8]. Dostupné z: www.mzcr.cz.
- 26) ÚP. *Náhradní výživné* [online]. [cit. 2021-12-16]. Dostupné z: [Náhradní výživné \(urad-prace.cz\)](http://Náhradní_výživné_(urad-prace.cz)).
- 27) ÚP. *Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI)* [online]. [cit. 2021-12-16]. Dostupné z: [Podpora flexibilních forem zaměstnávání \(FLEXI\) \(uradprace.cz\)](http://Podpora_flexibilnich_forem_zamestnavani_(FLEXI)_uradprace.cz).
- 28) ÚP. *Příspěvek na bydlení* [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-bydleni>.

Legislativa

- 1) Příloha k nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci.
- 2) Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.
- 3) Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 180/2015 Sb., o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích).
- 4) Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném).
- 6) Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování ve znění pozdějších předpisů.
- 12) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 14) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon).
- 15) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- 16) Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 17) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Informační brožura pro rodiny s dětmi vznikla v rámci projektu
Koordinační opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů,
reg. č. CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233.

Tento projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost a ze státního rozpočtu.

ISBN 978-80-7421-255-0

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

#rodinyvkrajích